

період має перетворитися на індустріальний і науковий хаб, що докорінно змінить профіль екскурсійної діяльності [1].

Станом на 2026 рік офіційна позиція всіх дотичних структур залишається консолідованою: поновлення туризму в 30-кілометровій зоні можливе лише після остаточного зняття воєнної загрози та проведення масштабної сертифікації безпеки територій. Досвід супроводу офіційних делегацій, який зараз накопичує ДП «ЦОТІЗ», стане фундаментом для розробки нових маршрутів «меморіального туризму». Таким чином, відновлення туристсько-екскурсійної діяльності потребує не лише часу, а й повної перебудови організаційної моделі відповідно до викликів нової безпекової реальності.

Список літератури:

1. Державне агентство України з управління зоною відчуження : офіційний сайт. URL: <https://dazv.gov.ua>
2. Державне підприємство «ЦОТІЗ» : офіційний сайт. URL: <https://cotiz.org.ua>

УДК 338.48:711.16:502.1(477.41)

**РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ ЯК
УНІКАЛЬНОГО ОБ'ЄКТА ІНДУСТРІАЛЬНОЇ ТА
ПРИРОДНОЇ СПАДЩИНИ В ТУРИСТИЧНИХ
ПРАКТИКАХ**

Кожушко А. О. Єпик Л. І.

Сумський національний аграрний університет

E-mail: kozuskoanastasia88@gmail.com,

larusyabarabash2017@gmail.com

Ревіталізація Чорнобильської зони як унікального об'єкта індустріальної та природної спадщини є складним і водночас перспективним напрямом розвитку сучасних туристичних практик. Територія, що виникла внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції, поєднує у собі ознаки індустріального ландшафту та відновленої природної екосистеми.

Індустріальна спадщина Чорнобильської зони представлена об'єктами енергетичної інфраструктури, зокрема комплексом атомної електростанції, містом Прип'ять та іншими техногенними локаціями, що зберігають матеріальні свідчення

подій 1986 року. Ці об'єкти мають значну історичну та культурну цінність, оскільки відображають особливості розвитку радянської індустріальної системи, технологічні досягнення та водночас її вразливість. У контексті ревіталізації вони розглядаються як елементи індустріальної спадщини, що потребують збереження, інтерпретації та включення у туристичні маршрути [2].

Ревіталізація зони передбачає не відновлення її до попереднього стану, а переосмислення функцій території з урахуванням сучасних викликів та потреб. У туристичному контексті це означає створення безпечних маршрутів, впровадження цифрових технологій для супроводу відвідувачів та формування цілісного наративу, що поєднує історичний і культурний виміри.

Важливим аспектом ревіталізації є дотримання етичних принципів, що передбачають повагу до пам'яті про трагедію, уникнення її комерціалізації та забезпечення відповідального ставлення до території. Не менш значущим є питання безпеки, яке включає контроль за рівнем радіаційного навантаження та обмеження доступу до небезпечних зон [1].

Соціально-економічний потенціал ревіталізації полягає у можливості розвитку туризму як інструменту популяризації території, залучення інвестицій та створення нових робочих місць. Водночас важливо забезпечити баланс між використанням ресурсів та їх збереженням, що відповідає принципам сталого розвитку.

Список літератури:

1. Ліщинська О. І. Ідея ревіталізації Чорнобиля: естетичний досвід подолання наслідків екологічної трагедії URL : <https://dspace.onua.edu.ua/items/d1d4b753-20df-4300-98ad-3acbecd218f8>
2. Проект. Ревіталізація чорнобильської зони. Розробка об'єктів туристичної інфраструктури URL : https://mors.in.ua/tech№logy/3590-proekt-revitalizaciya-chor№bylskoyi-zony-rozrobka-obyektiv-turystych№yi-infrastruktury.html#google_vignette